

Вінницький національний технічний університет
Кафедра філософії та гуманітарних наук,
Факультет електроенергетики та електромеханіки

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА

(Вибірковий)

всі рівні вищої освіти

Освітня програма всі

Спеціальність всі

Викладач: к. пед. наук, доцент **Гречановська О.В.**

Мова викладання: **українська**

Семестр – 3-й або 5-й

Кредитів ЕКТС – 3

Лекцій – 18 год.

Практичних – 18 год.

Самостійна робота – 54 год.

Вид контролю: **залік**

Передумови для вивчення - дисципліна «Професійна етика та естетика» може обиратися усіма студентами в період навчання в закладі вищої освіти. Вивчення курсу допоможе опанувати основи етики та естетики як важливих складових професійної компетентності та стане основою для формування особистості фахівця, сформує уміння відрізнити істинне мистецтво від підробки, розвине естетичні смаки та етичну культуру як у повсякденному житті так і в професійній діяльності. Запропонований курс базується на знаннях та вміннях, отриманих студентами в процесі вивчення таких дисциплін як «Філософія», «Історія та культура України», «Етика та психологія ділових відносин».

Мета - вивчення дисципліни «Професійна етика та естетика» передбачає: введення студентів в простір етики та естетики; ознайомити з моральним досвідом людства; актуалізацію важливості етичної та естетичної рефлексії; розкриття морально-етичних проблем у процесі інженерної діяльності; формування навичок сумлінного виконання норм та вимог професійного етикету; протистояти умовам та факторам професійно-моральній деформації. Запропонований курс допоможе студентам оволодіти мистецтвом

професійного спілкування, подолати стереотипність мислення, зважено аналізувати ділові ситуації, об'єктивно оцінювати власні дії та аналізувати дії оточуючих людей. Завдання курсу полягає в осмисленні студентами ролі етики та естетики в професійній діяльності, спонуканні до самореалізації через засади креативного мислення, активізації пізнавальних процесів у формуванні професійної майстерності та конкурентоспроможності на сучасному вітчизняному та зарубіжному ринку праці.

Компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

Тематика

Змістовний модуль 1: Місія професійної етики в процесі формування фахівця.

Тема № 1. Історичний екскурс у важливі моральні та етичні вчення.

Тема № 2. Загальні моральні поняття та основні категорії етики.

Тема № 3. Етика для технологічного прогресу: перспективи та реалії.

Тема № 4. Взаємозв'язок професійної етики з професійною діяльністю.

Тема № 5. Управлінська етика.

Тема № 6. Культура спілкування та етика.

Тема № 7. Теорія брехні або як викрити брехуна. Вербальне і невербальне спілкування та маніпуляції у спілкуванні.

Тема № 8. Етика ділових контактів та методи вирішення професійних конфліктів.

Тема № 9. Сутність конфлікту та влади. Результативний конфлікт.

Тема № 10. Дія і свобода особистості в етичному аспекті. Моральне виховання та самовиховання.

Змістовний модуль 2: Естетика в професійному просторі фахівця як художня та культуротворча дійсність.

Тема № 11. Основні категорії «естетики» та становлення перших естетичних уявлень.

Тема № 12. Естетика в сучасному технологічному суспільстві.

Тема № 13. Естетичний феномен мистецтва та художньої культури як елементи формування професійності.

Тема № 14. Естетика молодіжних субкультур.

Тема № 15. Технічна естетика та дизайн.

Тема № 16. Професійний імідж та етикет.

Теми практичних занять

Тема 1. Співвідношення етики та естетики та етимологія термінів.

Тема 2. Основні концепції етичного.

Тема 3. Етичні характеристики людини (совість, честь, справедливість, гідність). Благодійність: милосердя чи соціальна інженерія?

Тема 4. Добро і зло як основні етичні категорії.

Тема 5. Сенс життя і ставлення до смерті в етичному аспекті. Смертна кара та евтаназія: «За» і «Проти».

Тема 6. Спілкування в сучасній культурі та інтернет-спілкування.

Тема 7. Моральні виміри спілкування (толерантність, повага, співчуття, милосердя, любов).

Тема 8. Маніпуляції у спілкуванні.

Тема 9. Особливості ділової етики. Влада та підлеглі.

Тема 10. Пастки конфлікту навколо влади.

Тема 11. Естетичне в професійній діяльності.

Тема 12. Видова специфіка мистецтва.

Тема 13. Елітарне та масове мистецтво.

Тема 14. Мистецтво та гра.

Тема 15. Художня творчість та природа художнього таланту.

Тема 16. Мистецтво в епоху глобальної комп'ютеризації.

Теми інших видів робіт

Індивідуальні завдання

Підготовка індивідуальних та групових проектів; доповідей на щорічну науково-теоретичну конференцію викладачів, співробітників та студентів ВНТУ; написання есе; виконання психолого-педагогічних тестів та творчих завдань.

Контроль

Поточний контроль проводиться шляхом: написання колоквіумів у формі тестів або/чи контрольної роботи, психолого-педагогічних тестів, захисту проектів.

Підсумковий контроль знань студентів проводиться шляхом складання недиференційованого заліку за темами, що охоплюють весь курс дисципліни. Недиференційований залік може проводитись за допомогою усного опитування та/або тестіву електронній системі університету та додаткової письмової роботи.

Оцінювання результатів навчання

Модуль	Колоквіум	Творчі завдання	Практичні заняття	Бали
I	20	15	15	50
II	20	15	15	50
Семестр	40	10	50	100

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів

Рівень компетентності	За нац. шкалою	За шкалою ЕКТС	Критерії оцінювання
IV Високий (творчий) «5»	зараховано	A	Виставляється, якщо виявлено всебічні, систематизовані, глибокі знання матеріалу, який виноситься на контроль, уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, знання основної і додаткової літератури, передбаченої програмою на рівні творчого використання.
III Достатній (конструктивний) «4»		B	Повні знання з питань і задач, що стоять перед студентом. Уміння викладати основні ідеї. Вміння професійно відстоювати свою точку зору. Припускаються несуттєві неточності у викладенні матеріалу та у відповідях.
		C	Достатньо повні знання з поставлених питань і задач. Вміння викладати основні ідеї. Здатність самостійно застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади на підтвердження власних тверджень. Вміння доводити

			правильність своїх рішень. Несуттєві неточності у відповідях.
II Середній (репродуктивний) «3»		D	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати матеріал, робити висновки. Пояснення неповні, нелаконічні, не завжди точні. Відповіді на питання неповні, містять неточності.
		E	Задовільні знання програмного матеріалу на рівні вищому за початковий. Здатність за допомогою викладача логічно відтворювати значну частину матеріалу. При відповіді на запитання виникають труднощі у деяких положеннях, відповіді не повні.
I Низький «2»	незараховано	FX	Теорією володіє на рівні фрагментів, викладає матеріал уривчасто. Утруднюється в обґрунтуванні рішень, на запитання викладача дає неправильні відповіді (40-60%), пояснення не до ладу. Самостійно, без допомоги викладача, не може сформулювати рішення задачі.
		F	Теорією володіє на рівні фрагментів, викладає матеріал уривчасто. Утруднюється в обґрунтуванні рішень, на запитання викладача дає неправильні відповіді (60-100%). Самостійно, без допомоги викладача, не може сформулювати алгоритм рішення задачі.

Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень Кодекс етики ВНТУ, Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників ВНТУ, Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень студентів у ВНТУ та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Базові інформаційні ресурси

1. Етика та естетика : Навчальний посібник / [Петрушенко В.Л., Савельєв В.П., Сурмай І.М., та ін.] заред. В.Л.Петрушенка. – Львів: Видавництво „Новий світ - 2000”, 2008, – 304 с.
2. Кравець М. С. Культурологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації / Кравець М. С. – Львів: Новий Світ-2000, 2008. – 320с.
3. Рудницька О. П. Українське мистецтво у полікультурному просторі : навчальний посібник – К. : „Екс Об”, 2000. – 208с.
4. Шубин В.И. Культура. Техника. Образование : Учебное пособие для технических университетов / В. И. Шубин, Ф.Е. Пашков. – Днепропетровск, 1999. – 205с.

5. Боров Б.Ю. Эстетика: Учебник / Б.Ю. Боров – М.: Высшая школа, 2002, 511с.
6. Левчук Л.Т. Основи естетики : навч. посіб. / Л. Т. Левчук, О. І.Оніщенко – [2-ге вид., стер.]. – К. : Вища шк., 2006. – 217 с.
7. Світова художня культура: від первісного суспільства до початку середньовіччя : навч. посіб. / О. П. Щолокова, С. В. Шип, О. Л. Шевнюк, О. М. Семашко. – К. : Вища шк., 2004. – 175с.
8. Коулман П. Т. Результативний конфлікт / Пітер Т. Коулман, Роберт Фергюсон ; пер. з англ. Інни Софієнко. – К. : Наш Формат, 2016. –320с.
9. Малахов В. Етика : Курс лекцій : Навч. посібник. – 6-те вид. – К.: Либідь, 2006. –384с.
10. Темрук О.В. Соціальна психологія: Практикум: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2013. – 280с.
11. Блюм М.А., Герасимов Б.И., Молоткова Н.В. Этика деловых отношений: учебное пособие. / М.А. Блюм, Б.И. Герасимов, Н.В. Молоткова – М.: ФОРУМ, 2009. - 224с.
12. Солоницина А.А. Профессиональная этика и этикет. Учебник. / А.А. Солоницина–Владивосток: из-во Дальневосточного ун-та, 2005. – 200с.
13. Бабайлов В.К., Дмитрієв І.А., Маліков В.В. Культура ділового спілкування менеджера: Навч. посіб. - Харків: ХНАДУ, 2001.
14. Етика. Естетика. Практикум: Навч. посіб. / За ред. Л.Г. Дротянко, Н.М. Сухової. - К.: Книжкове вид-во НАУ., 2005.
15. Екологічна етика і психологія людини / С. М. Кравченко, М.В. Костицький. - Львів: Світ, 1992.
16. Этика: Учебник для ВУЗов./ Под ред. А.А. Гусейнова, Е.Л. Дубко. – М.:Гардарики, 2010. – 542с.